

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.07.10.2026

Meral Daniş Betaş

Erzurum Milletvekili

Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM), ortaöğretim çağındaki öğrencilerin eğitim süreçlerinin önemli bir bölümünü işletmelerde geçirmesini öngören bir model olarak uygulanmaktadır. Kayıtlı öğrenci sayısının 500 bini aştığı MESEM'lerde öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği açısından korunması, eğitim süreçlerinin niteliği ve çocukların çalışma yaşamındaki konumu kamuoyunda tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

MESEM'lerde öğrencilerin iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalandığı, sigorta primlerinin ise Bakanlık bütçesinden karşılandığı belirtilmektedir. Bununla birlikte, Bakanlığın verilerine göre 2021-2026 döneminde MESEM'ler ile mesleki ve teknik Anadolu liselerinde öğrenim gören **31 bin 747 öğrenci iş kazası geçirmiştir.**

Öte yandan MESEM kapsamında çalışırken yaşamını yitiren öğrencilerin sayısına ilişkin kamuoyuna yansıyan veriler, çocukların çalışma ortamlarında karşı karşıya kaldıkları risklerin boyutuna ilişkin ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Eğitim çağındaki çocukların iş kazalarından korunması, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin eksiksiz uygulanması ve eğitim amacıyla yürütülen bir sistemin çocukların sağlığını ve yaşamını tehlikeye atmaması devletin sorumluluğundadır.

Bu çerçevede;

1. 2021-2026 yılları arasında MESEM ve mesleki ve teknik Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrencilerden kaçının iş kazası geçirdiği yıllara, illere ve okul türlerine göre ayrı ayrı nedir?
2. Aynı dönemde iş kazası geçiren öğrencilerden kaçının hastaneye kaldırıldığı, kaçının ağır yaralandığı, kaçının sürekli iş göremezlik veya kalıcı sağlık sorunu yaşadığı tespit edilmiştir?
3. 2021-2026 yılları arasında MESEM kapsamında çalışırken yaşamını yitiren öğrenci sayısı kaçtır? Bu öğrencilerin ölüm nedenleri, yaşları, illeri ve çalıştıkları sektörler nelerdir?
4. İş kazalarında yaşamını yitiren veya yaralanan öğrenciler bakımından işletmeler hakkında herhangi bir idari veya adli işlem başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa kaç işletme hakkında işlem yapılmış, kaçına yaptırım uygulanmıştır?
5. MESEM öğrencilerinin çalıştırıldığı işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği koşulları hangi kurum veya kurumlar tarafından, hangi sıklıkla denetlenmektedir?

6. 2021-2026 döneminde MESEM öğrencilerinin çalıştığı işletmelere yönelik Bakanlığınız tarafından gerçekleştirilen denetim sayısı kaçtır? Bu denetimlerde tespit edilen iş sağlığı ve güvenliği ihlallerinin sayısı ve niteliği nedir?
7. İş kazası geçiren öğrencilerin çalıştıkları işletmelerde daha önce iş sağlığı ve güvenliği ihlali tespit edilip edilmediğine ilişkin bir inceleme yapılmakta mıdır?
8. MESEM öğrencilerinin yaşları ve yaptıkları işler dikkate alınarak, çocukların ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmasını önlemeye yönelik hangi özel tedbirler uygulanmaktadır?
9. 2021-2026 döneminde MESEM öğrencileri için kamu bütçesinden işletmelere ve/veya öğrencilere ödenen toplam tutar ne kadardır? Bu tutarın yıllara göre dağılımı nedir?
10. Aynı dönemde MESEM öğrencilerinin sigorta primleri için Bakanlık bütçesinden ne kadar kaynak aktarılmıştır?
11. Öğrencilerin iş kazası geçirdiği işletmelerin, öğrenciler adına kamu kaynaklarından yapılan ücret, sigorta primi veya diğer ödemelerden yararlanmaya devam edip etmediği denetlenmekte midir?
12. İş kazası geçiren öğrencilerin ve ailelerinin uğradığı maddi ve manevi zararların karşılanmasına yönelik Bakanlığınız tarafından sağlanan herhangi bir destek veya tazmin mekanizması bulunmakta mıdır?
13. İş kazalarının yoğunlaştığı sektörler ve meslek alanları hangileridir? Bu alanlarda öğrenci kontenjanlarının veya işletme yerleştirmelerinin yeniden değerlendirilmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
14. MESEM öğrencilerinin iş kazaları ve meslek hastalıklarına ilişkin verilerin kamuoyuna düzenli, ayrıntılı ve erişilebilir biçimde açıklanmamasının gerekçesi nedir?
15. 31 bin 747 öğrencinin iş kazası geçirdiği bir sistemde, iş sağlığı ve güvenliği bakımından kapsamlı bir risk analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
16. MESEM uygulamasının çocukların işçileştirilmesini teşvik ettiği yönündeki eleştirileri gidermeye yönelik Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?
17. MESEM kapsamında öğrencilerin eğitim amacıyla işletmelerde bulunması ile fiilen işçi olarak çalıştırılması arasındaki ayrımın denetlenmesi için hangi mekanizmalar kullanılmaktadır?
18. MESEM öğrencilerinin eğitim ve çalışma süreçlerinin çocukların eğitim hakkı, fiziksel ve psikolojik bütünlüğü ile üstün yararı açısından değerlendirilmesine yönelik bağımsız bir etki analizi yapılmış mıdır?
19. İş kazalarının önlenmesi amacıyla MESEM modelinde değişiklik yapılması, işletme denetimlerinin artırılması veya bazı sektörlerde öğrencilerin çalıştırılmasına sınırlama getirilmesi yönünde Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
20. 2021-2026 döneminde meydana gelen iş kazaları ve öğrenci ölümleri dikkate alınarak MESEM sisteminin iş sağlığı ve güvenliği bakımından yeniden yapılandırılması planlanmakta mıdır?